

nr. 48 zomer 2005

Het Hoornblad

Informatie en mededelingenblad van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland

Verschijnt 4x per jaar (januari, april, juli en oktober)

Sluitingsdatum kopij: 28 augustus 2005

Redactie: Jan en Ina Marbus, Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag

Egbert Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker

e-mail: dehoornbloem@hoorn.knnv.nl of info@hoorn.knnv.nl

Internet: <http://www.knnv.nl/hoorn>

Verzending: Willy Mantel, Schout 57, 1625 BR Hoorn

Inhoud van Het Hoornblad Nr. 48

- blz. 3 Activiteitenprogramma najaar 2005
4-5 Toelichting
5 In memoriam Nel Jansma-Rezelman
6-9 Van de bestuurstafel
9 Jubileum
10 Slakkenexcursie
10-11 Verslag Hemelvaartkamp Texel
12-13 Orchideeën in Hoofddorp en de Heimanshof
13 Vlinderfotowedstrijd
14-15 Vlinderwerkgroep
16-17 De Kreupel
18-19 Verslag Busexcursie Voorne
19 Cursussen
20-21 Plantenwerkgroep
21 Verslag Zeegatwandeling
22-23 Gaat het slecht in reservaat De Zeevang? (2)
24 Wat doen we met onze waarnemingen?
25 Vogelwerkgroep
26 Weidevogelbescherming
27 Als je handen maar goed staan...
28 De Hoornbloem
29-30 Bijzondere waarnemingen

Bij de voorplaat: **SOLDAATJE** (*Orchis militaris*)

foto: Egbert Baars

Activiteitenprogramma

JULI

- zaterdag 2 **Fietstocht** door de **Koggen**, zie vorige Hoornblad
zaterdag 9 **Duin en Kruidberg**, vlinders en libellen, zie vorige Hoornblad
zaterdag 16 **Excursie** naar de **Grauwe kiekendiefgebieden** in Groningen, zie pagina 25
vrijdag 29 **Nachtvlienderexcursie**, zie pagina 15

AUGUSTUS

- zaterdag 6 **Vlienderexcursie** op de WRK te Andijk, zie pagina 15
zondag 14 **Soortendag 2005** vogels en dagvlinders, zie toelichting

SEPTEMBER

- Maandag 12 **Vlienderwerkgroep**, zie pagina 15
Woensdag 14 **Plantenwerkgroep** excursie Suyderbraeck, zie pagina 20
Donderdag 15 **Vogelwerkgroep**, zie pagina 25
Zaterdag 17 **Jubileum-Vaarexcursie** Nederrijn, zie toelichting
Dinsdag 20 **Lezing "Duinvegetatie"** door G.J. de Bruyn zie toelichting
Zaterdag 24 Provinciale dag vrijwilligers **Landschapsbeheer**, zie toelichting

om alvast te noteren:

OKTOBER

- Zaterdag 1 **Jubileumfeest** voor alle leden, zie pagina 9
Woensdag 12 **Plantenwerkgroep**, zie pagina 20-21
Zaterdag 15 **Trekvoegeexcursie** Hondsbosche Zeewering
Dinsdag 18 **Lezing "Speleologie"** door Herman de Zwart

NOVEMBER

- zaterdag 5 **Landelijke natuurwerkdag**. Meedoen!
vrijdag 11 t/m zondag 13: weekend **Dokkumer Nieuwe Zijen**, zie toelichting

JUBILEUMPRESSENTJE

Als bijlage bij dit Hoornblad tref je een vouwblad aan met de Zeegatwandeling. Dankzij een financiële bijdrage van De Groene Long was het voor onze KNNV-afdeling mogelijk de Zeegatwandeling te actualiseren en opnieuw te publiceren. De deelnemers aan de excursie op 19 juni (zie pagina 20) hebben al eerder een exemplaar ontvangen. Voor € 0,75 (KNNV-leden € 0,50) per stuk is deze beschrijving te koop.

Toelichting activiteitenprogramma

De lezingen worden - tenzij anders vermeld - gehouden in de oefenzaal van de Hoornse Harmonie, Achterstraat 43 - 45 te Hoorn. Zaal open om 19:30 uur.
Er wordt in de zaal niet gerookt.

De meeste excursies starten bij de kleine P aan het Dampten in Hoorn, even voorbij de begraafplaats. Vanaf de trein (en de fietsenstalling) is het 8 minuten lopen.
Bel bij twijfelachtig weer even naar de vermelde contactpersoon.

Zondag 9 mei: Duin en Kruidberg

Vlinders en libellen (zie vorige Hoornblad)

Zaterdag 16 juli: Excursie Grauwe kiekendief

Meld je aan voor deze speciale dagtocht! zie pagina 25

Zondag 14 augustus: Soortendag 2005

Vandaag gaan we proberen in ons werkgebied zoveel mogelijk verschillende soorten vogels en dagvlinders te determineren. Afhankelijk van de wensen van jullie, deelnemers, wordt dit gezamenlijk of in wedstrijdverband gedaan. Als het gezamenlijk wordt gedaan zullen alle belangrijke gebieden van West-Friesland Oost voor korte tot langere tijd worden aangedaan. Op het programma staat een bezoek aan De Nek, het Naviduct bij Enkhuizen, het Streekbos en De Weelen, de Vooroever, de Grote- en Kleine Vliet en het Egboetswater. De excursie start om 9:00 uur vanaf de parkeerplaats bij het Dampten en we keren terug om ca 17:30 uur. Deze tijden zijn onder voorbehoud. Wil je meedoen? Meldt je dan aan en geef jouw wensen door voor deze dag. Ook als je maar een gedeelte mee kunt maken ben je welkom! Informatie en aanmelding bij Ad Roobeek (0228) 51 20 88.

Zaterdag 17 september: Vaarexcursie Nederrijn

Vandaag gaan we met de bus naar Remmerden, in de buurt van Rhenen. Daar schepen we in op "De Blauwe Bever", een boot van het Utrechts Landschap, voor een vaartocht over de Nederrijn. Op de noordoever is een natuurontwikkelingsgebied, gelijk aan de meer bekende Blauwe Kamer. Onderweg kunnen we uitstappen voor een korte excursie. Maar na de vaartocht is er ook nog tijd over om een natuurgebied te bezoeken.

Vertrek om 07:15 uur vanaf het Transferium in Hoorn, achter het NS station. Terug omstreeks 18:00 uur. Zorg voor voldoende proviand. Op de boot is koffie verkrijgbaar. Voor opgave en informatie Eric de Vroome (0229) 57 10 78 of e-mail de.vroome@quicknet.nl. Kosten bedragen € 20,- voor leden.

Dinsdag 20 september: Lezing "Duinvegetatie" door G.J. de Bruyn

Plantenliefhebbers opgelet: vanavond zal onze duinvegetatie uitvoerig worden besproken door Gert-Jan de Bruyn. Aan de hand van een fraaie diaserie komen o.m. de volgende onderwerpen aan de orde: De bijdrage van planten aan het ontstaan van de duinen en de factoren die de verdere ontwikkeling van de vegetatie beïnvloeden (zoals zout -, kalk - en humusgehalte), zeewind, zon, schaduw en vochtigheid. Ook de invloeden van insecten (rupsen en mieren), vogels en zoogdieren zoals konijn, vos en mens zullen ter sprake komen. Kortom, jullie

kunnen vanavond een heel veelzijdige lezing tegemoet zien. Harmonie, aanvang 20:00 uur.

Zaterdag 24 september: Provinciale dag

Jaarlijkse ontmoetingsdag voor vrijwilligers in het landschap, deze keer aandacht voor Suyderbraeck en Landje van Naber. Info Jan-Pieter de Krijger.

Om alvast te noteren:

Zaterdag 15 oktober: trekvogels Hondsbosche Zeewering

Dinsdag 18 oktober: lezing "Speleologie" door Herman de Zwart.

Zaterdag 5 november: landelijke natuurwerkdag. Meedoen!

Vrijdag 11 t/m zondag 13 november: weekend Dokkumer Nieuwe Zijen

We gaan een paar dagen doorbrengen in Friesland en het Lauwersmeergebied met als hoofddoel de ganzen. We overnachten vrijdag en zaterdag in "De Brandgans". Deze oude kop-hals-romp boerderij biedt plaats aan ongeveer 40 personen. 's Avonds kunnen we rondom de openhaard de belevingen van de dag doornemen. Voor informatie en opgave Eric de Vroome (0229) 57 10 78 of e-mail de.vroome@quicknet.nl

In memoriam Nel Jansma

Het was wel erg onverwacht om na het bericht van een boekenschenking in het vorige Hoornblad te vernemen dat Nel Jansma ernstig ziek was. Een kort verblijf in het ziekenhuis resulteerde in de wetenschap dat artsen niets meer voor haar konden doen. Op vrijdag 27 mei is zij thuis overleden.

De crematie op 31 mei werd door enige vertegenwoordigers van de KNNV- zowel lokaal als landelijk - bijgewoond.

Hiermee sluit een hoofdstuk in de KNNV-geschiedenis. "Bureau KNNV Hoogwoud" was een begrip, zowel de ledenadministratie als de verzending van de KNNV-Uitgeverij gebeurde vanuit Hoogwoud. En dat bijna 40 jaar!

De KNNV verliest in haar een bijzonder erelid en is dankbaar voor wat zij voor de vereniging heeft betekend. Zie ook verder het In memoriam in Natura.

Van de Bestuurstafel

Op 30 maart kwam het bestuur bijeen. Met betrekking tot de financiën en het opschonen van de ledenlijst blijkt nu dat nog 3 leden moeten betalen over het jaar 2004. Over het jaar 2005 blijkt dat 6 leden geen acceptgiro hebben gehad.

De KNNV-boom (geplaatst n.a.v. 100 jaar KNNV) staat thans op een andere (en betere) plek. Alleen het bordje is verdwenen. De gemeente Hoorn bood aan een nieuw bord te vervaardigen op haar kosten.

Ons 60 jaar bestaan gaat meer beeld krijgen.

De volgende vergadering was op 18 mei. Deze vergadering stond geheel in het teken van ons 60 jaar jubileum. We hebben inmiddels een kampweekend gehad op Texel (tegen gereduceerde prijs). Er is een busreis geweest naar Oost-Vorne (eveneens tegen gereduceerde prijs). Verdere festiviteiten zullen plaatsvinden op zaterdag 1 oktober 2005.

Ook is de tijd weer aangebroken om aandacht te geven aan ons vlinderproject. De gegevens komen al binnen.

Er zijn al heel veel **GROTE KOOLWITJES** of is het **GROOT KOOLWITJES?**) gesignaleerd. Maar ook **GEHAKKELDE AURELIA**, Citroenvlinders en ga maar door.

Vriendelijk verzoek aan u allen:

**OVERSTROOM HENNY VAN DER GROEP
MET UW WAARNEMINGEN!!!!!!**

En wat denkt u van de fotowedstrijd? De vakantie is er ideaal voor!!!

Vakanties

Inmiddels gaan de tijden van de vakanties weer aanbreken. Dat geldt uiteraard ook voor de bestuursleden.

Ook zij zien uit naar blauwe luchten en verre stranden en schone natuur en rust. En vooral dat laatste. Want het zijn hectische tijden waarin wij leven.

Er is veel te doen.

Niet alleen nu maar ook in de toekomst.

Daarom zullen de leden van het bestuur op geregelde en ongeregelde tijden afwezig zijn en genieten van een wijntje bij een spiegeld meer, of mijmerend over hun dobber kijken, of loerend door hun binoculair, of pogingen in het werk stellen zich verstaanbaar te maken in een vreemde taal, of zwetend iets proberen om een vervoermiddel aan het praten te krijgen..... wat dan ook.

Daarom dat het Bestuur ook u een heel fijne, zonnige, gelukkige en gezonde vakantie toewenst. En we spreken de gedachte uit dat we elkaar allemaal weer zien bij de volgende happening.

Kromme Leek

Ik weet niet of u het zich nog herinnert, maar in het begin van dit jaar stonden er enkele artikelen in de dagbladen dat een of andere BV (in dit geval "Het Lekker Woonland BV") een plan op tafel heeft gelegd om ongeveer 1.200 wooneenheden te realiseren langs de Kromme Leek, van Zwaagdijk-West tot Wervershoof. Het project is geboren in de breinen van Scholtens Projecten, Andijk en Fortis Vastgoed BV, Utrecht en een (helaas

te bekend bureau) "LA4Sale, landschapsarchitecten te Amsterdam" LA4Sale kunt u het best "vertalen" als Land for Sale (Land te Koop!!). Inmiddels is al zo'n 170 ha in handen van die jongens.

Het is niet alleen mij als KNNV-er maar ook anderen een doorn in het oog, dat alweer natuurgebied en agrarisch gebied dreigt te worden opgegeven voor het snel-verdienende-geld. Het is een algemeen bekend feit dat vennootschappen als deze alleen maar €-tekens (de \$ is minder waard geworden) in de ogen hebben. De rest met betrekking tot leefbaarheid van de bewoners ter plaatse of in de verdere omgeving interesseert de heren geen donder! Zij maken thans ijverig gebruik van de nieuwe Nota Ruimte waarin staat dat gebouwd mag worden in natuurlijke omgeving ("rood betaalt voor groen") en dat met de opbrengsten van deze bebouwing elders nieuw groen kan worden gerealiseerd. Uit ervaring weten wij inmiddels dat dit allemaal "schone schijn" is.

Het wordt allemaal lekker en gladjes gebracht. Dat ben je gewend van zulke jongens. Mooi pak, zijden das, wit overhemd, snelle babbel. Leest u het volgende maar. Het Leeker Woonland wil het project als een totaal geheel in zo'n 10 jaar uitvoeren in een gebied van 1.500 ha. Dat is de open ruimte tussen Zwaagdijk en de dorpen Nibbixwoud en Hauwert. Met daarin als "drager" de Kromme Leek als historische waardevol restant van een oude veenrivier. Overal in het land hoor je dit soort geluiden van die

projectontwikkelaars: "historisch waardevol", "open ruimte", "nieuwe vorm van bouwen", "cultuurhistorisch verantwoord", "landelijk wonen", "er is behoefte aan", "het woonproject groen erf". Het klinkt allemaal zo mooi. Maar wat gebeurt er eigenlijk? Er wordt alleen maar mooie stukjes natuur opgeofferd ten behoeve van enkelingen, die strakjes met bordjes "geen toegang, eigen terrein" e.d. zich dat allemaal toe gaan eigenen. Het beetje groen dat nog overblijft wordt gewijzigd in een aantal paardenbakken ("mijn kinderen moeten toch hun hobby kunnen uitoefenen?") welke dan heerlijk worden verlicht door enkele paar honderd watt lampen.

De gemeenten Noorder-Koggenland, Wervershoof en Wognum staan er niet direct afwijzend tegenover. En dat is jammer. Zij verwanselen nu misschien dat mooie land, dat typische oud-Hollandse land met een grote geschiedenis: West-Friesland.

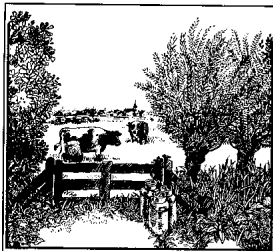
De vraag kan worden gesteld of het noodzakelijk is dat reeds bestaand land en natuur altijd maar weer veranderd moet worden. Door GS wordt alleen maar gesproken over intensivering en ontwikkelen? Waarom? Is het nu niet goed meer? Is ontwikkeling tegenwoordig maar uitsluitend een ander woord voor bebouwing?

Afgelopen maandagavond (23 mei 2005) zijn een aantal verenigingen en stichtingen bij elkaar gekomen in het gebouw van het Westfries Genootschap. Dat waren o.a. vertegenwoordigers van de dorpsraden, Zwaagdijk-West, Hauwert, Leefbaar

Zwaagdijk. Verder verschillende historische verenigingen, de LTO, IVN. Ook de KNNV werd uitgenodigd om eraan deel te nemen. En dat heb ik met liefde gedaan. Totaal zo'n 14 mensen. Allemaal verontrust over de bouwplannen langs de Kromme Leek, ieder uit zijn eigen positie. Wij willen trachten een vuist te maken om een halt toe te roepen c.q. een ombuiging van de plannen zoals deze thans tot ons zijn gekomen. De verschillende gemeenteraden en B&W's zullen toch ook eens de andere kant van de zaak moeten bekijken en inzien dat bouwen alleen geen optie is.

Laat ook u uw verontrusting horen bij de verschillende fracties in uw gemeente en laten we tegengas geven tegen alweer de zoveelste aantasting van een stuk natuur! Het zijn niet de projectontwikkelaars die zeggen wat er gedaan moet worden! Dat bent u als bewoner van dit gebied, als belanghebbende.

Waar stond het ook al weer? Dat het gebied langs de Kromme Leek een belangrijk onderdeel is (of was?) van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur in Noord-Holland als verbinding tussen Wormer- en Jisperveld, polder Mijzen, Eilandspolder en de polder Zeevang? Waren dat niet de provinciale streekplannen en het streekplan West-Friesland?

De nieuwe lijst van bedreigde diersoorten

Ieder jaar verschijnt er een lijst van bedreigde vogelsoorten in Nederland. Deze lijst werd in opdracht van het Min. LNV opgemaakt door o.a. SOVON en kan worden gezien als een eindbalans van het gevoerde beleid.

Het is een trieste balans want in feite zou deze lijst helemaal niet moeten bestaan! Het overige trieste van deze lijst is dat heel veel weidevogelsoorten thans in de gevarenzone zijn terecht gekomen. Ook onze uilensoorten hebben het inmiddels moeilijk gekregen. En zie eens onze twee mussensoorten. Een en ander maakt duidelijk dat het in het agrarische gebied m.b.t. de vogelstand niet goed gaat.

Een lichtpuntje is dat ook enkele soorten van de lijst zijn afgevoerd, zoals b.v. de **LEPELAAR**, **OIEVAAR** en de **IJSVOGEL**. Deze laatste doet het, althans in ons gebied, redelijk goed. Maar iedereen weet: een klein nachtvorstje.....!

Dat de zwaluwsoorten het moeilijk hebben dat is ons bekend. Dit ook uit eigen waarnemingen in ons eigen gebied.

Het voorkomen van de **KOEKOEK** en de **GROENE SPECHT** moet eveneens een bron van zorg zijn.

Michel Kleij, voorzitter

Jubileumviering

60 jaar KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland
op zaterdag 1 oktober in het MAK Blokweer

Voorlopig programma

- 12.00-13.00 uur   ontvangst en opening exposities
                          prijsuitreiking vlinder-fotowedstrijd
- 13.00-17.30 uur   exposities, informatie, activiteiten, presentaties,
                          verkoop
- De volgende thema's komen aan de orde:
slakken	planten	Omringdijk
fossielen	korstmossen	Landje van Naber
hout	vogels	paddestoelen
postzegels	vlinders	Huiszwaluwteellingen
- Knutselhoek:
nestkasten timmeren en braakballen pluizen
Excursies in de wijk ook voor niet-KNNV'ers.
- 18.00-22.00 uur   speciaal voor KNNV-leden:
                          gezellige maaltijd,
                          huldiging van ons nieuwe erelid Cees Schaper
                          jubileumcadeau voor het Landelijk Bestuur
                          presentaties
                          quiz

In Het Hoornblad van eind september zult u het definitieve programma ontvangen. We rekenen op ieders komst!

Een boeiende "excursie" op 10 meter

In de ban van de slak besloten Ina Marbus en ik er eens een middagje op uit te trekken om te zien wat hier zoal voorbij glijdt. Na een regenachtige nacht was ons doel de IJsselmeerdijk. Gewapend met zoekkaarten, Gittenberger¹ en loep installeerden wij ons op een plekje dat wel geschikt leek. Met de vochtigheid viel het nog tegen, de grond was droger dan we hadden verwacht en de slakken waren dan ook niet erg actief. Maar je kon zien dat Ina hier al wat meer ervaring mee had. Op haar aanwijzing begonnen we stenen om te keren en kijk..... 'n geheel nieuwe wereld gaat voor je open. Prachtig om het prehistorisch uitzijnde **STEENSPRINGERTJE** met zijn fluwelen velletje over de stenen te zien weg schieten. En dat vreemd uitzijnde beestje met zijn kwaste pootjes, wat zou dat kunnen zijn? Een rupsje? Een larf van iets? Wie het weet mag het zeggen. Slakken waren er ook. We zagen het

BOERENKNOOPJE, GLANSSLAKKEN, HEESTERSLAK, GEWONE TUINSLAK, een

prachtige **ROODBRUINE WEGSLAK**, de voor Nederland zeer zeldzame **STEENBIKKER**, waarvan er alleen in Limburg en Schellinkhout nog een kleine populatie leeft. Iets om zuinig op te zijn. En dan de vele *Clausilia's*, soms wel 3 á 4 op één steen. Leg zo'n horentje op je hand, dan komt er uit het lang gerekte huisje een piepklein git zwart slakje met dito oogjes. Niet te geloven dat zo'n klein slakje zo een groot huis door het leven draagt. Toen Ina een horentje onder de loep bekeek kwam ze tot de ontdekking dat een nog kleiner slakje, het huisje had gekraakt. Tja, de een zijn dood is de ander zijn brood, nietwaar? De middag was veel te kort, want daar moet veel meer te vinden zijn. In ons werkgebied is over slakken nog niet veel bekend, een haast onontgonnen gebied en we waren het er ook over eens dat we dit nog eens moeten doen. En dan met z'n allen? Echt, het is de moeite waard.

Dinie Atsma

1) Gittenberg e.a. - auteur van *De Landslakken van Nederland*.

Hemelvaartkamp Texel

4 t/m 8 mei 2005

Met in totaal 33 personen overnachten we in kampeerboerderij de Breemhoeve, nabij Den Hoorn op Texel.

Het was een onderkomen dat precies aan de verwachtingen van de KNNV-ers voldeed. Niet te luxe en in een rustige omgeving, vlakbij natuurgebieden. Hoewel, waar je ook bent op Texel er is altijd wel een natuurgebied in de buurt. Sterker nog, Texel kun je als een groot natuurgebied

beschouwen.

Het was daarom eigenlijk best lastig om een excursieprogramma te verzinnen voor die vier dagen. De keuze is eigenlijk te groot, of het aantal dagen te klein.

Toch hebben we met z'n allen een goed beeld van Texel kunnen krijgen. Op woensdag, de aankomstdag, waren er al heel wat deelnemers actief op Texel met hun eigen excursie. Er waren toen al erg leuke waar-

neming gedaan, zoals 7 **MORINELPLEVIEREN** op een kaal akkerlandje. Deze **MORINELPLEVIEREN** waren de dagen erna een gewild excursie-doel, omdat vrijwel geen van ons deze mooie vogel eerder had gezien. Op elke dag was een fietstocht gepland. Donderdag een rondje om het eiland waarbij een goede indruk van het hele eiland werd verkregen. Vrijdag rond natuurgebied Waal en Burg. En zaterdag door landschapsreservaat de Hoge Berg naar Oudeschild waar de Waterkaravaan een markt had georganiseerd. Wandeltochten zijn gemaakt op donderdag een kort tochtje door duin, strand en bos. En vrijdag rond de zuidpunt. Deze wandeling ging voor een groot gedeelte over het strand aan de westzijde en over de grote strandvlakte aan de zuidkant. Het was of je in de woestijn stond. Ook werd Mokbaai een aantal keer bezocht omdat dit een bekende hoogwater-vluchtplaats voor vogels is. En de Geul met z'n grote kolonie **LEPELAARS**.

Texel heeft vooral naam gemaakt als vogeleiland. Zeker in begin mei met de vele trekvogels kan er veel gezien worden, gewone, maar ook zeldzame soorten. Daarvan zijn de **MORINELPLEVIEREN** een goed voorbeeld. Ook mogen de vier **STELTKLUTEN** en de **ENGELSEKWIKSTAART** zeker genoemd worden.

Het weer die dagen speelde echter niet helemaal mee. Hoewel over het algemeen droog was het toch voornamelijk koud te noemen. Er was om die reden geen roofvogeltrek waar te nemen. De roofvogels die we zagen broedden op het eiland, zoals

BLAUWE- en BRUINE KIEKENDIEF, BUIZERD en TORENVALK. Toch zijn er in totaal 117 vogelsoorten door de deelnemers waargenomen.

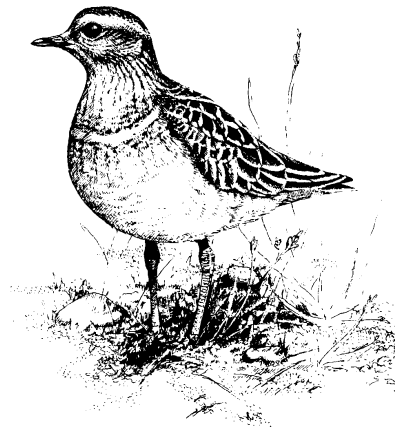
Het koude weer was ook de oorzaak van het geringe aantal waargenomen vlinders. Alleen op een zonnig momentje in de luwte kwamen een aantal vlinders uit hun schuilplaats. In totaal hebben we 8 vlindersoorten kunnen ontdekken. Waaronder het, pas een aantal jaar op Texel voorkomende, **GROENTJE**.

Wat planten betreft zijn de weersomstandigheden wat minder van invloed, maar het was nog wel wat vroeg in het jaar. Er bloeide wel al het een en ander, zoals de orchideeën **HARLEKIJN, MANNETJES ORCHIS** en **BREDE ORCHIS**. En in de Slufter bloeide massaal het **ENGELSGRAS**.

In het kader van het slakkenjaar van de KNNV werd er meer dan anders naar deze diergroep gekeken. In totaal hebben we 9 soorten op naam gebracht.

Met z'n allen konden we terugkijken op een zeer geslaagd kamp.

Eric de Vroome

Bezoek aan de Heimanshof

We verzamelden om 9:13 uur bij station Hoorn om met 10 leden richting Hoofddorp te reizen. Toen we daar om ±10:30 uur arriveerden stond Roelie de Regt, onze gids, al klaar. Daarna gingen we op pad naar de orchideeën. Helaas was de bloemvorming verlaat door het koude voorjaar, maar gelukkig vonden we langs het talud nog enige bloeiende exemplaren. Roelie leerde ons hoe je de moeilijke orchissen zoals **RIETORCHIS**, **BREDE ORCHIS**, **VLEESKLEURIGE ORCHIS** en **GEVLEKTE ORCHIS**, van elkaar moet onderscheiden. Je kunt bijvoorbeeld letten op de bladeren met ringvormige en gevulde vlekken, totaal groene bladeren en natuurlijk de **VLEESKLEURIGE ORCHIS** die volgens de flora toch echt vleeskleurig moet zijn.

Helaas konden wij de **BIJENORCHIS** niet bewonderen. Roelie heeft zich bemoeid met het beheer van de orchideerijke percelen en dankzij haar belangeloze adviezen (en vaak vermaningen wegens verkeerd beheer!) staan er nog steeds volop orchissen. Maar het blijven toch heel kwetsbare terreintjes waar door verkeerd beheer of door gedrag van het publiek op ieder moment veel verknoeid kan worden.

Hierna gingen we richting Heimanshof. Onderweg zochten we **KEVERORCHISSEN** in een stadspark (oude vuilstort). Gelukkig vonden we enige tientallen bloeiende exemplaren. Na Roelie bedankt te hebben voor de voortreffelijke begeleiding gingen we in de heemtuin De Heimanshof lunchen met heerlijke kruidenthee. Nadat we weer op krachten waren gekomen stond een explicatie door Ton

Engelman op het programma.

Ton was van plan om ons de nodige kennis van grassen bij te brengen. Het was adembenemend om hem te horen vertellen over het moeilijkste geslacht dat er maar bestaat. Hij is een bevlogen mens, die een enorme kennis weet over te dragen. Zo en passant konden we ook nog genieten van de bloeiende **VOGELMELK**.

Persoonlijk vind ik dit een van de mooiste soorten in onze flora. Ook konden we kennis maken met de zeldzame **AKKERBOTERBLOEM**, waarlijk ook een prachtige vertegenwoordiger van onze flora. Daar zou ik haast vergeten te vermelden de uitbundige voorjaarsbloeiërs zoals de **ECHTE-** en de **GEWONE KOEKOEKSBLOEMEN**.

Langzaamaan liep de excursie ten einde en terug bij het gebouw bedankte Ina Ton voor zijn deskundige begeleiding en bood hem een presentje aan.

Sommigen waren erg moe (ook vanwege de wamte) en gingen snel naar de lijnbus. In de trein konden onze ledematen tot rust komen. We kunnen spreken van een geslaagde excursie!

Rob Waardenburg

Hoofddorpse taferelen ook in Hoorn? Op het Landje van Naber ontdekte de werkploeg in week 26 maar liefst 12 bloeiende **RIETORCHIS**. De groeiplek breidt zich dus uit.

Tot hun grote verbazing ontdekten Rens Bonten en Cor Vis in het Willem Wiesepark in de Kersenbogaard een zeer uitbundige groeiplaats van **RIETORCHIS** (zeker 38 exemplaren!). Het is een kwetsbare plek waar veel kinderen spelen, maar... zo te zien is

er geen streng maaieregime, dus er is kans op behoud van deze groeiplaats. In het Risdampark staan op verschillende plaatsen **BREEDBLADIGE WESPEN-ORCHISSEN**. Ook deze vallen net buiten de te maaien stroken. Bovendien is het zo'n onopvallende plant dat leken hem niet snel zullen plukken. Nog een verheugend feit: vlakbij het

adres van onze secretaris in Blokker staan 3 mooie bloeistelen van de **RIETORCHIS** in een oever bij een park-slootje. Misschien komen ze uit de tuin van de familie Baars overwaaien, want daar staan al jarenlang enkele mooie exemplaren. Wordt het hier binnenkort ook zo'n eldorado als in Hoofddorp?.....

De KNNV afdeling Hoorn/West-Friesland organiseert dit jaar een fotowedstrijd rond de 17 vlinders uit ons Dagvlinderproject

Het Dagvlinderproject wordt dit jaar voor de 4de keer georganiseerd (zie voor meer informatie onze website www.knnv.nl/hoorn onder Vlinderproject).

Hierbij roepen wij iedereen op om zijn of haar mooiste vlinderfoto (analoog en digitaal) naar ons op te sturen.

De voorwaarden van de wedstrijd zijn:

- Maak, in onze regio, een originele, creatieve foto van een van de 17 vlindersoorten uit ons vlinderproject. Let daarbij op de compositie, vorm kleur en lichtval;
- Vermeld waar de foto is gemaakt. Eervolle vermelding krijgt die unieke foto van een bijzondere vlinder, die niet op de vlinderkaart staat maar wel in de regio is waargenomen;
- Formaat: een afdruk van 13 x 18 cm of digitaal bestand (in hoge resolutie);
- Je kunt de foto's tot 1 september 2005 insturen naar het adres van de coördinator Henny van der Groep, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker, info@hoorn.knnv.nl;
- Inzenders verklaren zich akkoord dat de foto's bij de vlinderwerkgroep van de KNNV blijven en eventueel worden gebruikt t.b.v. de KNNV en/of tentoonstelling.

Er zijn een paar leuke prijzen in de wacht te slepen:

- 1ste prijs: € 100,- + verrassing;
- 2de en 3de prijs: € 50,-.

Over de prijsuitreiking/uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

Nu maar hopen op een mooie warme zomer dan heeft iedereen een kans om een paar mooie foto's te maken. Doe je ook mee?

Vlinder-/Libellenwerkgroep

Vlinderexcursie in het spaarbekken WRK

De weersverwachting voor 28 mei belooft goed weer en daarom gaat deze keer de vlinderexcursie gewoon door, o.l.v. Cees Schaper, het verse erelid van onze KNNV-afdeling. Het is een unieke kans om dit spaarbekken van de WRK te Andijk te mogen bezoeken en op 6 augustus kunnen wij er nog een keer terecht.

Het is jammer dat de wind vrij sterk is, daar zijn weinig vlinders tegen opgewassen alhoewel ons oersterke Westfrieze Koolwitje altijd aanwezig is. Het is jammer dat er pas gemaaid is. We lopen het terrein af terwijl Cees ons het een en ander vertelt over deze boeiende plaats. We worden begeleid door de zang van een **TUINFLUITER**. Dan zien we een paar andere soorten zoals de **ARGUSVLINDER**, **ATALANTA**, **KLEINE VOS** en **ICARUSBLAUWTJE**. We besluiten ondanks de wind een rondje dijk te doen.

Wat is er bijzonder aan deze prachtige wandeling over de dijk? De soortenrijke ruigte! Ondanks dat er fors gekapt is, o.a. vanwege de **AALSCHOLVERS**, komen we diverse plantensoorten tegen! Zoals een betoverende paars-blaauwe plek van het

MUURLEEUVENBEKJE en ook het prachtige roze van **ROBERTSKRUID** valt direct op. De **BLAASSILENE** bloeit nog net niet en er staat veel **MARJOLEIN** verscholen in het groen. Ook

MUURPEPER is van de partij. Het is in augustus goed bramen eten op deze dijk want daar staat het vol mee. Ondertussen horen we diverse soorten vogeltjes zoals de **HEGGENMUS**, **KNEU**, **KLEINE KAREKIET** en een **BUIZERD**.

Vlinders zien we nauwelijks op het eerste rechte stuk. Op een verdwaalde **GAMMA-UIL** na, maar wanneer wij afbuigen naar rechts komen we een paar trekkers tegen waaronder de **ATALANTA**. Plotseling vliegen er twee **ZWARTKOPMEEUWEN** voorbij, Ad maakt ons hier op attent.

Tijdens de wandeling dwaalt een KNNV lid telkens af: Ina Marbus heeft zich dit jaar volledig op de slakken gestort en zelfs het kleinste slakje wordt zorgvuldig bestudeerd.

De vele meeuwen, die op deze dijk een plezierig vakantieoord hebben vliegen enigszins verstoord op. We stuiten aan de zijkant van de dijk op een paar verlaten nesten van de **KRAKEEND**, waarschijnlijk veroorzaakt door de zojuist gepasseerde maaaimachine. In een van de nesten is een kuiken zijn uiterste best aan 't doen om de wereld buiten het ei te verkennen. We laten het nest snel met rust. Op het beschutte terrein waar de blauwe gebouwen (symbool voor water) van de waterleiding staan komen we nog een stel **KOOLWITJES** tegen. De buit van onze wandeling was in totaal 12 **ATALANTA's**, 16 **KLEINE KOOLWITJES**, 12 **GROTE KOOLWITJES**, 2 **KLEINE VOSSEN**, 2 **ICARUSBLAUWTJES** (man en vrouw) 1 **GAMMA-UIL**, een paar **MUNTVLINDERTJES**, en een **GEOOGDE BANDSPANNER**. We zijn nieuwsgierig wat we in augustus zullen tegen komen.

Dagvlinderproject

Dit jaar zitten we in het 4de jaar van ons vlinderproject rondom de 17 dagvlinders en zoals sommige mensen weten, willen we van ons gebied, een vlinderatlas maken. We roepen ieder-

een op om ook dit jaar de waarnemingen te sturen naar het volgende adres: info@hoorn.knnv.nl Met jullie hulp kunnen wij pas een volledig beeld van de vlinderstand in onze regio geven. Iedere melding telt, ook al werkt het weer soms niet mee! Dus zet 'm op KNNV'ers!

Vergeeten groep

De groep van de vlinders bestaat niet alleen uit de vlinders die overdag te zien zijn. Er is nog een hele grote groep vlinders die vaak vergeten worden en dat zijn de nachtvlinders! Daarom staat de maand juli in het teken van deze ten onrechte verwaarloosde groep: de nachtvlinders.

PIJLSTAARTEN zijn de grootste en mooiste nachtvlindersoorten. De rups van een pijlstaart onderscheidt zich van andere rupsen door een omhoogstaand haakje op zijn achterlijf. Op 16 mei kreeg de KNNV een bijzondere melding van de paring van de **PAUWOOGPIJLSTAART** (*Smerinthus ocellata*). De foto valt te zien op www.knnv.nl/hoorn/ bij actualiteiten.

Kolibrievlinder

Ondanks de lage temperatuur van de afgelopen tijd is de **KOLIBRIEVLINDER** gesignaleerd in Enkhuizen en Andijk, zelfs bij 12 graden Celsius. Zou deze vlinder hier eieren hebben afgezet? Het begint er op te lijken. Normaliter tref je de **KOLIBRIEVLINDER** veel zuidelijker.

Wil je meer weten over nachtvlinders kijk dan bij: www.vlinderstichting.nl en www.leps.it

Nachtvlinderexcursie

De KNNV afd. Hoorn/West-Friesland heeft ook een nachtvlinderexcursie

georganiseerd onder de bezielende leiding van nachtvlinderexpert, Wim van Rooijen. De planning is wat laat in de maand. Dan zijn er interessante soorten te verwachten, waaronder de pijlstaarten. Datum: 29 juli tijdstip: 21:30 uur.

Voor informatie over plaats en aanmelding kun je je wenden tot Jan-Pieter de Krijger via e-mail:

n.h.secretaris@hoorn.knnv.nl.
Bereikbaar na 18:00 uur. Tel: (0229) 23 97 24

Vlinderexcursie Grote Vliet

Op zaterdagmiddag 27 augustus, 13:00 uur organiseert de vlinderwerkgroep een excursie in de Grote Vliet, bij Onderdijk. We verzamelen bij de noordelijke ingang aan de Gruttoweide, grenzend aan de golfbaan. De excursie staat onder leiding van Marco van der Lee, lid van de werkgroep. We hopen dan veel vlinders te zien van diverse soorten, zeker als het weer een beetje meezit.

Vlinderinventarisatie WRK

Op zaterdag 6 augustus vlinderexcursie langs de dijk van het spaarbekken van de WRK te Andijk. Vertrek vanaf het Dampten om 10:30 uur.

Bijeenkomst

De vlinderwerkgroep komt weer bijeen op maandag 12 september van 20:00-22:00 uur bij de Hoornbloem in Zwaag. Alle vlinderbelangstellenden zijn welkom!

*Coördinator vlinderwerkgroep
Henny van der Groep
Yellowlaan 24
1695 HV Blokker
info@hoorn.knnv.nl*

De Kreupel

Op dinsdag 24 mei vond op het IJsselmeer voor de haven van Medemblik een officiële handeling plaats: SBB en het Wadvissersgilde tekenden een overeenkomst. Deze hield in dat de Wieringers 18 x per jaar een excursie vanuit Den Oever naar De Kreupel mogen organiseren en waarvan 2 x in het broedseizoen. Vanwege deze overeenkomst was er een perspresentatie naar dit stukje natuurontwikkeling. Onder niet al te gunstige weersomstandigheden (geheel bewolkt, regenachtig fris met matige zw-wind) voeren we met ms. "Neptunus" om De Kreupel en gingen aan boord van een vlet om tussen de eilanddelen door te kunnen varen. Het haventje was zo goed als onbruikbaar omdat er een Aalscholverkolonie gevestigd was met zo'n 250 nesten. De grondnesten waren merendeels al gevuld met grote jongen. Opvallend was dat ook hier **BLAUWE REIGERS** tussen de nesten door liepen om iets van hun gading op te pikken. Op de omringkade van klei die helemaal groen was van de **KAMILLE**, **RIDDERZURING**, **BRANDNETEL**, **FLUITEKRUID** en nog wat soorten broedden honderden **KOKMEEUWEN** en **VISDIEVEN**. Dat viel echter pas op als ze op de wieden gingen want in de hoogopgaande vegetatie waren ze

vrijwel uit het zicht.

Op de twee kale zandige hoofdeilanden liepen tientallen **KLUTEN** en ook **BONTBEKPLEVIEREN**, **BONTE STRANDLOPERS** en **STEENLOPERS**. De vogelrijkdom bestond verder uit **DWERM-MEEUWEN**, **FUTEN**, **KNOBBELZWANEN**, **KUIFEENDEN**, **BERGEENDEN** en een paar-tje **PIJLSTAART**.

Het was duidelijk dat de vogels massaal bezit hadden genomen van dit natuurgebied, ook al is het pas het derde broedseizoen.

Het meeste materiaal voor de aanleg van dit eiland kwam beschikbaar bij het uitdiepen van de vaarweg

Amsterdam - Lemmer. Veel klei voor de omringkade is afkomstig uit Brabant van de verbreding van de rivierbedding. Staatsbosbeheer is verantwoordelijk voor het natuurbeheer. Hierbij streeft de dienst ernaar om de waarde van het gebied voor groepen als sterns en plevieren (kale grondbroeders) zo hoog mogelijk te houden. Dat betekent dat de begroeiing laag moet blijven. Er mogen dus geen bomen of struiken gaan groeien. Vorig jaar december liep al een ploeg vrijwilligers de boomopslag en afval te verwijderen (zie ook Hoornblad 46). Het ziet er naar uit dat dit een jaarlijks terugkerende activiteit wordt.

Om het ontstaan van een vegetatiedek op de zandeilanden tegen te gaan moet er af en toe gefreesd worden. De verruiging van de kleikade met **BRANDNETEL** en **HARIG WILGEROOSJE** wordt getolereerd .

Het belang van De Kreupel voor vogels zit niet alleen in de functie als broedplaats. Ook in andere jaargetijden functioneert het eiland als rust en fourageergebied. Om dit te stimuleren is een uitgebreid onderwaterbanket aangebracht. Dit moet de populatie **DRIEHOEKSMOSSELS** ten goede komen. Deze soort dient op zijn beurt als basisvoedsel voor veel pleisterende eenden.

Om aan de recreatievraag tegemoet te komen was in de oorspronkelijke planning een tweede eiland bedacht:

Kreupel 2. Dit eiland zou voor de watersporters zijn. Nu er echter niet genoeg geld meer is voor dat plan probeert SBB toch de publieke belangstelling tot z'n recht te laten komen. Het eiland en omgeving zijn verboden gebied. Om deze bepaling te handhaven is er een bewakingsdienst ingesteld. Op een van de eilanden is daartoe een eenvoudige accommodatie geplaatst. Behalve het weren van ongewenste bezoekers kan er ook vogelonderzoek en wat beheerswerk - verwijderen van begroeiing - verricht worden.

Voor Westfriese natuurliefhebbers vormt De Kreupel niet alleen een golflijntje aan de horizon. Het is een refugium voor soorten die het aan onze IJsselmeerkust moeilijk hebben. En wie weet geeft broedsucces op De Kreupel een impuls aan het broeden van bijzondere soorten in onze regio.

Tijdens een weekend in juli draaiden Cees Schaper en Jan Marbus een bewakingsdienst op De Kreupel. Behalve de massaal broedende **VISDIEVEN** vielen als leuke soorten op: 3 **CASARCA's**, 50 **KEMPHANEN**, 1 **ZWARTE RUITER**. En de **ZWARTE STERNS** slapen niet allemaal meer op het balgzand. We telden 's avonds ruim 300 exemplaren. Daartussen zaten minstens 5 **WITVLEUGELSTERNS!**

Jan Marbus

Busexcursie Voornse Duin

22 mei 2005

Met z'n 32^{en} in een bus van 50... er was dus plaats voor nog meer deelnemers, en dat met zo'n jubileumprijs....! Maar degenen die wel zijn meegegaan hebben een zeer mooie dag gehad.

Onder de rook van de Maasvlakte met al z'n industrie en overslaghavens strekt zich een duin- en strandgebied uit van grote betekenis. Op de slikken vinden talloze waadvogels hun voedsel. In de, veelal vochtige, duinen komen zeer veel plantensoorten voor waaronder een groot aantal zeldzame zoals **PARNASSIA**, **BITTERLING**, **VLEUGELTJESBLOEM**. In diezelfde duinen broeden een groot aantal vogels (**NACHTEGALEN!**).

Onze eerste stop met de bus was op de zuidwestpunt van de Maasvlakte. Van hieruit kijk je uit over de slikken met zicht op de duinenrij van Oostvoorne en de monding van het Haringvliet. Wij zagen daar meteen al veel vogels, waaronder een **KLEINE ZILVERREIGER**, maar ook ca. 20 **ZEEHONDEN**.

Vervolgens reed de bus naar de koffiestop. Onderweg stapte een groepje uit om een stuk te lopen over de vogelboulevard. Hier waren veel riet- en struikvogels waar te nemen, waaronder de **NACHTEGAAL**, **BRAAMSLUIPER** en **BRUINE KIEKENDIEF**.

Na de koffiestop splitste het gezelschap in twee delen. De ene groep liep naar bezoekerscentrum Tenellapas voor een rondleiding in de heemtuin aldaar. In die heemtuin staan veel zeldzame planten die ook

in het duingebied te vinden zijn maar hier makkelijker te zien waren. Er bloeiden al diverse orchideeën (zie de lijst hiernaast).

Na de rondleiding reed een deel van die groep naar het bekende Quackjeswater met z'n Lepelaarkolonie. De anderen hebben in de buurt van het bezoekerscentrum een rondwandeling gemaakt.

De andere helft zou na de koffiestop een lange wandeling gaan maken. Die wandeling werd wel gemaakt, maar moest alleen wat ingekort worden vanwege tijdgebrek. Dat kwam omdat er onderweg zo veel te zien was. Op de zuidoever van het Oostvoornsemeer waren door het zonnige weer veel vlinders actief, zoals het **ORANJETIPJE**. Op het meer zelf was een **ZEEKOET** in zomerkleed waar te nemen, maar wel op grote afstand, dus we waren die ene persoon die een telescoop meesjouwde erg dankbaar. Na een stukje over het strand de duinen in om een rondwandeling om het Breede water te maken. In dit duinmeer broedt een kolonie **AALSCHOLVERS**. Maar ook de **GEORDE FUUT** ontbrak niet. In het duin was opvallend veel **DUINSALOMONSZEGEL** te zien. Maar ook een groot veld met **MOERASKARTELBLAD**.

Om 16:00 uur verzamelde iedereen zich bij Tenellapas om de terugreis te aanvaarden, moe maar voldaan. Iedereen was het er wel over eens dat we hier nog eens naar terug moeten gaan voor een langere tijd.

Eric de Vroome

Een greep uit de soortenlijst van de heemtuinexcursie:

GROOT ZONNEROOSJE
POPPENORCHIS
SOLDAATJE
BREEDBLADIGE (MEI-) ORCHIS
KEVERORCHIS
MANNETJESORCHIS
HONDSKRUID
VLEUGELTJESBLOEM
KNOLSTEENBREEK
VELDSALIE
ZANDHOORNBLOEM
MARETAK
CYPRESWOLFSMELK
GULDEN SLEUTELBLOEM
KRUISBLADGENTIAAN

VETBLAD
PAARBLADIG GOUDVEIL
WELRIEKENDE NACHTORCHIS
HARLEKIJORCHIS
TEER GUICHELHEIL (*Anagallis tenella*)
Naar deze karakteristieke bewoner van natte duinvalleien is dit bezoekerscentrum vernoemd door wijlen Cees Sipkes, erelid van de KNNV en oprichter van de heemtuin.

Krijg je bij het lezen van dit verslag ook het idee dat je iets gemist hebt dan volgt hier de herkansing: op zaterdag 17 september bus/vaarexcursie naar de Blauwe Kamer bij Wageningen! Zie pagina 4.

Cursussen

Dit voorjaar organiseerde onze KNNV-afdeling een cursus "Vogels kijken" in Enkhuizen. Dat leverde weer een hele ploeg enthousiaste mensen op. we hopen dat ze nog veel genoeg zullen beleven met het maken van vogeltochten, al dan niet in KNNV-verband.

Het valt overigens in de planning niet mee om tegemoet te komen aan de geuite wensen en de wenselijkheid om middels een cursus aandacht te besteden aan een tak van veldbiologie.

In het kader van ons jubileum leek het een goede gedachte om een brede laagdrempelige algemene cursus aan te bieden. Hierbij kan iedereen met een beetje groene belangstelling ontdekken hoe leuk, spannend en intrigerend het kan zijn om je aandacht te richten op natuurzaken.

Vandaar deze vooraankondiging:

BASISCURSUS VELDBIOLOGIE

6 avonden en 4 excursies + uitgebreid infopakket.

Aan de orde komen:

1. natuur en landschap in West-Friesland
2. flora deel 1: de planten van West-Friesland
3. flora deel 2: de planten van West-Friesland
4. fauna : vogels
5. fauna : insecten
6. fauna : overige dieren

KNNV-leden betalen hiervoor € 25,-, niet-leden € 40,- De cursusavonden worden gehouden in het MAK Blokweer in oktober en november (In Het Hoornblad van eind september zullen de definitieve data staan). Info en aanmelding bij De Hoornbloem (0229) 23 04 19 of dehoornbloem@hoorn.knnv.nl

Plantenwerkgroep

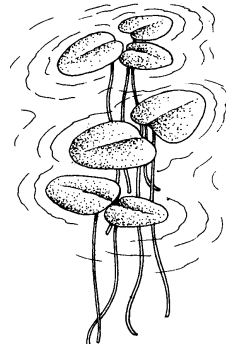
Voor de plantenwerkgroep is het voorjaar altijd de mooiste tijd. We hebben dit jaar erg lang van pril groen kunnen genieten, dankzij het koude weer.

Aangezien excursies altijd van te voren afgesproken zijn, was er dit keer vaak wat minder te zien (of in een nog niet determineerbaar stadium) dan we hadden gehoopt.

We zijn twee keer naar de Suyderbraeck geweest in het kader van ons inventarisatie project: de eerste keer naar het "bos" waar de soorten rijkdom dit keer nog al tegen viel en een tweede keer hebben we een stukje oever van het meer bekeken, waar wel leuke soorten stonden zoals **VELDLATHYRUS** en **MOERAS ROLKLAVER**. We zullen dit jaar nog één keer (op 14 september) naar de Suyderbraeck gaan om waterplanten te inventariseren.

Vorig seizoen zijn op het Landje van Naber een paar zogenaamde Permanente Quadranten uitgezet, d.w.z. afgepaalde stukken waarvan we niet alleen alle planten proberen te benoemen, maar ook hun bedekkingsgraad van de grond; als je dat jaren achtereen doet kan je een idee krijgen over de ontwikkeling van het gebied. Ook dit jaar zijn we er weer naar toe geweest, maar door de hoge begroeiing konden we de paaltjes niet meer terugvinden. We hebben een beetje proberen te raden waar de grenzen van het "orchideeën-stuk" lopen en dat geïnventariseerd; er waren opvallend minder orchideeën dan vorig jaar (3 weken later, tijdens de werkdagen op het landje zijn er nog 13 stuks bloeiend aangetroffen! - red.).

Ook zijn we nog een keer op excursie

naar Hoofddorp geweest, waar we de zeer orchideeënrijke wegbermen hebben bekeken en een bezoek aan de Heijmanshof hebben gebracht, waar we een heel leerzame rondleiding langs alle grassen hebben gehad (zie pagina 12).

Zoals men aan de ondertekening kan zien is dit stukje niet meer van de hand van Willy Mantel, na zeven jaar trouwe dienst als coördinator stopt zij er mee, ze wil wat minder gebonden zijn. Namens de plantenwerkgroep wil ik haar op deze plaats heel hartelijk bedanken voor al haar werk voor de planten(werkgroep).

Haar vertrek schept binnen onze groep een vacature: wie-o-wie wil in Willy's voetsporen treden? Voorlopig zal ik (Anneloes) de functie van coördinator waarnemen, ik hoop echter dat dit maar tijdelijk hoeft te zijn.

Voor het najaar staan twee activiteiten gepland, steeds van 13:30 tot 15:30 uur:

14 september Suyderbraeck waterplanten inventariseren (zie boven). Start Suyderbraeck, Zesstedenweg 20 B in Scharwoude.

12 oktober beginnen we weer aan onze winterbezigdheden in de Hoornbloem (Dorpsstraat 10A, Zwaag). We gaan weer eens een poging wagen grassen te determineren. Aangezien er op dat moment geen bloeiende grassen meer zijn, zou het handig zijn als iedereen van te voren in juli en augustus alvast grassen verzamelt (tussen kranten zijn ze goed te bewaren). Intussen wens ik ieder een fijne zomer.

*Anneloes ter Horst
coördinator pwg a.i.
(0226) 45 29 90
anneloes59@planet.nl*

Excursie "Zeegatwandeling" **19 juni 2005**

Voor 19 juni stond de Zeegatwandeling op het excursieprogramma. Alles zat mee: de wandeling die in 2001 in het jubileum nummer van Natura / Levende Natuur stond kwam, als nieuwe wandelfolder, 17 juni van de drukker en het was het mooiste weer van de wereld, zonnig met een heerlijk verkoelend briesje. Maar: slechts 4 personen kwamen opdagen. Het was een prachtige tocht, onverwacht rustig op zo'n mooie dag. De lijst met waarnemingen bevat 37 vogelsoorten, waaronder in mijn ogen de topper, een **KEMPHAAN** met prachtige kraag. De plantensoorten, die we hebben gezien waren niet zeer opzienbarend, maar toch zijn soorten als **ECHTE KOEKOESBLOEM** en **MOERASWALSTRO** altijd leuk om te vinden. Het verschil tussen de oude Natura-wandeling en de nieuwe folder zit in een ommetje langs de pas gerestau-

Leuke vondsten:

Vanuit de trein kon je het goed bekijken: de **GROTE RATELAAR** stond massaal te bloeien in de Zeevang. Ook in de Suyderbraeck ontdekten we dit jaar een royale groeiplaats van **RATELAAR** langs de grote vijver.

Sinds enkele jaren is ons een groeiplaats bekend van de **BLAUWE BREMRAAP** in Enkhuizen. Dit jaar stonden er maar liefst 32 bloeistelen in deze wegberm!

reerde molen van Etersheim; het is een beauty geworden en als rustpunt op de wandeling is de bijbehorende horeca-gelegenheid echt een aanrader (heerlijke zelf gebakken appeltaart en Beemstersapjes). Kortom, iedereen die niet geweest is heeft iets gemist, maar met de nieuwe folder in de hand is dat natuurlijk snel goed te maken...

Anneloes ter Horst

Gaat het slecht in het reservaat "Zeevang"? (vervolg)

Trots is Siem Koops op het karakteristieke houten Waterlandse molentje dat aan het einde van de Klemweg staat. "Het heeft me als vrijwilliger wel wat jaartjes zeuren gekost bij Staatsbosbeheer, maar sinds 1996 staat er nu in de Zeevang een molentje dat het omgekeerde doet dan wat de molens bij de boeren doen. Het maakt juist een perceel grasland nat in plaats van droog. Heel wat pachters hebben aan mij getwijfeld omdat ik zoiets, in hun ogen tegen natuurlijks, wilde. Nu het er een aantal jaren staat trekt het in het voorjaar heel wat bekijks van vogelliefhebbers. Niet zelden zijn er in februari en maart meer dan 1.000 vogels van verschillende soorten te zien die op dit natte perceel rust of eten zoeken. Dit is een van de successen van dit reservaat.

Trouwens, tot de successen reken ik ook de samenwerking met de pachters de afgelopen 20 jaar. Het grootste succes is natuurlijk de stand van de weidevogels. Ik verwijs hiervoor naar de inventarisatiegegevens, deze lijken mij voor zich te spreken. Het belangrijkste is dat deze weidevogels hun jongen hier ook groot kunnen krijgen. Dus ik zeg, het gaat goed in het weidevogelreservaat Zeevang!

Tot slot wil ik toch nog een punt van zorg noemen. De laatste jaren neemt het aantal **VOSSEN** in de polder Zeevang toe. Als man van de praktijk weet ik dat een hoge weidevogelstand niet samen gaat met **VOSSEN** in het

gebied. Eind april heb ik nog meegeemaakt dat een **Vos** in enkele nachten tijd 70% van de ruim honderd nesten op een perceel, van ca. 18 ha, heeft vernietigd. Zelfs volwassen vogels wist hij nog te pakken. Zo'n ravage heb ik in mijn meer dan 50 jarige praktijk periode nog nooit gezien. Dit is niet het doel waar ik me de afgelopen 20 jaar voor heb ingezet. Het wordt hoog tijd dat de provincie maatregelen neemt ten behoeve van de weidevogels want anders zullen de vossen de weidevogels in de weidevogelreservaten decimeren en dat is toch niet wat we willen".

Tot slot m.b.t. het reservaat Zeevang. Dit gebied onderscheidt zich niet alleen van zijn omgeving als het gaat om het aangepaste beheer m.b.t. weidevogels. Alle sloten zijn nog op hoog peil, waardoor het van oudsher bekende waterrijke karakter van de polder Zeevang hier nog te zien is. Het aangepaste "ouderwetse" beheer zorgt o.a. ook voor meer plantensoorten in het grasland. Zo kwam een meststofcontroleur van de gemeente Zeevang tussen het gras van een perceel in het reservaat, waar zij een partij ruige mest aantrof, **RIETORCHIDEËN** tegen. Dit had zij op gewoon boerenland nog nooit gezien.

In het reservaat is de aanleg van de Klemweg de enige verandering in het verkaveling patroon van de afgelopen honderden jaren. De percelen in het reservaat zijn niet onderbemalen, geëgaliseerd of vergraven. Hierdoor zijn

oude archeologische waarden als bijv. veenterpen, restanten van middeleeuwse bewoning langs de IJse nog aanwezig.

De sloten zijn vol met water, de grasmat bloem- en vogelrijk, het verkaveling patroon nog honderden jaren oud. De archeologische waarden zijn er nog, het landschap is als honderden jaren geleden, zonder bomen, bewo-

ning of erfbeplantingen. Gewoon ouderwets Hollands kaal met volle sloten. Kortom: de moeite waard om te behouden en zuinig op te zijn.

Als bijlage zijn hier de inventarisatiegegevens van Siem Koops vanaf zijn eerste jaar.

Ab van Dorp

	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Kiewit	78	62	66	71	72	87	67	63	69	93	114
Grutto	85	78	115	111	99	121	116	128	130	143	146
Scholekster	42	32	34	24	21	41	35	41	32	45	41
Tureluur	26	19	25	26	31	29	26	28	23	33	36
Kemphaan											
Slobeend	20	16	15	16	15	19	10	13	12	12	8
Zomertaling	10	6	3	3	6	4	6	5	5	3	2
Wintertaling											
Krakeend											2
Graspieper	12	?	7	5	2	1	3	4	?	2	2
Veldleeuwerik	36	?	28	26	23	26	34	28	18	28	27
Visdief					29	25			35	15	44
Kluut											
Witte kwikstaart											
Gele kwikstaart											
Kuifeend											
Tafeleend											
Grauwe gans											
Kokmeeuw											

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kiewit	136	133	132	127	126	131	159	122	156	133
Grutto	164	191	192	191	185	189	224	200	196	187
Scholekster	36	31	30	44	32	33	44	49	46	45
Tureluur	42	37	46	48	44	52	61	50	55	59
Kemphaan		1	3						1	1
Slobeend	8	11	17	13	20	13	14	14	11	8
Zomertaling	2	1	2	1	2	3			2	1
Wintertaling	3	3	5		2				4	5
Krakeend	3	3	4	2	7	8	12	10	11	8
Graspieper	2	2		2		2				3
Veldleeuwerik	25	25	23	16	21	23	21	23	21	13
Visdief	108	80	24		45	75	38	40	23	52
Kluut	4	8	3		4	3			2	
Witte kwikstaart					1	1				
Gele kwikstaart			2	1	1	2				
Kuifeend				12	4	11	5	6	12	3
Tafeleend					2	2				1
Grauwe gans				2	3	4	8	9	10	8
Kokmeeuw									3	

Wat doen we met onze waarnemingen?

Normaal gesproken gaan al onze natuurhistorische waarnemingen van vogels, planten en insecten in het afdelingsarchief. Maar af en toe zijn er bijzondere waarnemingen die eruit springen en die we graag wereldkundig willen maken. Dit met het doel om anderen ook de kans te geven om ernaar te kijken, maar ook om de buitenwereld te laten zien dat we een actieve afdeling zijn. Hierdoor raken andere natuurliefhebbers ook geïnteresseerd in de KNNV.

Op de website van onze KNNV-afdeling www.knnv.nl/hoorn kunnen we heel actueel reageren op dergelijke berichtjes. Kijk maar eens bij de rubriek actualiteiten. Met een foto erbij wordt het extra aantrekkelijk om zulke nieuwtjes te lezen. Helaas worden nog niet zo vaak meldingen ingestuurd. We moeten denk ik nog een beetje wenen aan deze manier van doorgeven. Wat momenteel wel een beetje loopt is de meldingen doorgeven via de Yahoo-nieuwsgroep. Een paar leden hebben zich daarvoor aangemeld en zitten nu in dit circuitje dat voornamelijk door Gerard Kenter van waarnemingen wordt voorzien. Het leuke ervan is dat je vanzelf een mailtje krijgt als er weer nieuws is. Maar daar staat tegenover dat al deze mailtjes eveneens letterlijk op de Yahoo-site de wereld in worden gestuurd, temidden van allerlei andere meldingen van buitenstaanders en agressieve reclamebanners. Hoe goed bedoeld ook, hiermee leveren we geen bijdrage aan de promotie van de KNNV als serieuze natuurclub. Het zou toch veel mooier zijn dat mensen met interesse voor orchideeën bijv.

onze website gingen bezoeken omdat ze door een zoekmachine hiernaartoe werden verwezen? Maar dan moeten we wel zorgen dat de site gevuld wordt met informatie, dat er regelmatig iets nieuws valt te lezen.

Landelijk wordt er veel tijd en geld gependeed aan de website van de KNNV. Zoals jullie weten is Egbert Baars vanaf het begin van de KNNV-site de webmaster en de stuwende kracht achter de organisatie en vormgeving van deze site. Hij zou het liefste zien dat iedere werkgroep van onze afdeling zijn eigen pagina's "levend" houdt, maar wil voorlopig best zelf nog wel zorgen dat berichten worden geplaatst.

Nu gaat de landelijke KNNV waarschijnlijk binnenkort een systeem beschikbaar stellen, waarmee het voor een leek heel gemakkelijk is om een paar pagina's te maken en te onderhouden. Als dit systeem er eenmaal is, zou het wenselijk en ook logisch zijn dat iedere werkgroep zijn eigen pagina's gaat beheren - Egbert kan hierbij desgewenst assisteren.

Een alternatief voor de Yahoo-mailinglist zou zijn: maak een lijst met emailadressen van de vogelwerkgroep-leden, en maak hiervan een groep in je adressenbestand. Met 1 klik kun je nu je bericht kwijt aan net zoveel mensen als je zelf wilt. Veel minder werk dan de ouderwetse telefooncirkel en die heeft toch ook een tijdlang goed gewerkt?

Ina Marbus

Vogelwerkgroep

Het broedseizoen is in volle gang. Onze inventarisatieactiviteiten zoals in de weidevogelgebieden zijn reeds afgesloten. Onduidelijk is nog of de weidevogels succesvol hebben gebroed in onze regio.

In de Oosterkoog zijn twee territoria van de **BLAUWBORST** geconstateerd. In de Rietkoog en De Hulk werden broedende **VISDIEVEN** waargenomen.

Het onderzoek naar de **GEOORDE FUUT** in De Nek wordt voor het tweede achtereenvolgende jaar uitgevoerd. Begin juli 2005 blijken nog 4 paar met zeer kleine jongen rond te zwemmen. Evenals vorig jaar zijn er vogels met een tweede legsel begonnen. Het broedsucces lijkt goed te zijn.

De eerste signalen van het Kerkuilenfront duiden erop dat er op relatief veel plaatsen uilen gesignaleerd worden maar dat (nog) niet overal wordt gebroed. Wij hopen dat dat nog gaat gebeuren.

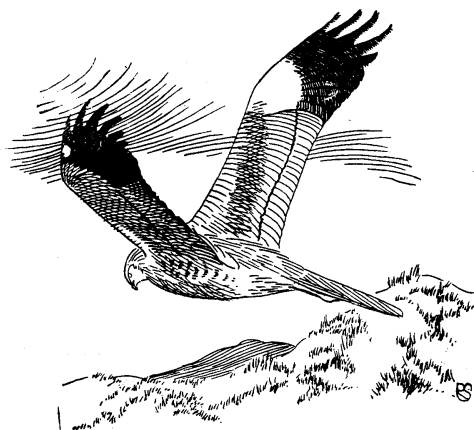
De eerste vogelwerkgroepavond staat gepland op **donderdag 15 september**. Tijdens deze avond zullen de resultaten worden doorgesproken van de diverse tellingen en inventarisaties. Verder zullen plannen worden gemaakt voor het komende winterhalfjaar. In ieder geval zullen de maandelijkse Zeevangtellingen weer worden uitgevoerd. De vogelwerkgroepavonden zijn niet alleen voor doorgewinterde vogeltellers; ook nieuwkomers en andere enthousiastelingen zijn van harte welkom. Tot ziens op de vwg-avond.

*coördinator vwg Ko van Gent
(0229) 24 58 85 of jt.van.gent@quicknet.nl*

Zaterdag 16 juli: excursie **Grauwe kiekendief**

In onze reeks activiteiten voor speciale soorten ditmaal aandacht voor de **GRAUWE KIEKENDIEF**. Deze soort was bijna uit ons land verdwenen maar broedt sinds enige jaren in opvallende aantallen in het akkerland van NO-Groningen. Heel mooi is dat de Werkgroep Grauwe kiekendief ons heeft uitgenodigd voor een excursie. Deze excursie is voor alle KNNV-leden opengesteld maar ook zeker interessant voor de vogelwerkgroepleden. Er worden ook nog twee andere vogelkijkpunten bezocht.

Het vertrek is om **06:00 uur** (let op gewijzigde tijd!) van het parkeerterrein Dampten in Hoorn. Brood en drinken mee. Terug ca. 18:00 uur. Opgave van te voren noodzakelijk bij coördinator vwg Ko van Gent (0229) 24 58 85.

Weidevogelbescherming

Inmiddels 2 jaar doe ik mee aan het project weidevogelbescherming. Het seizoen start half maart en eindigt in juni. Iedere week loop ik met 3 vrijwilligers een perceel af in Hobrede. Voor we het weiland ingaan bekijken we eerst het gedrag van de vogels. We letten erop of ze voedsel zoeken want dan hebben ze meestal nog geen nest.

Loopt een **KIEVIT** in rechte lijn weg dan hebben ze vaak een nest. Een **KIEVIT** maakt zijn nest op een plek met weinig of geen gras, o.a. langs greppels en op maisakkers. In dat geval is het makkelijk om het te ontdekken.

Gewoonlijk hebben ze 4 eieren in een ondiep kuiltje. Na ± 4 weken komen de jongen uit en die gaan meteen op zoek naar insecten. Bij onraad houden ze zich muissstil en vallen door hun schutkleur niet op. Het verbaasde me ook dat ze goed kunnen zwemmen, evenals jonge **GRUTTO**'s.

Een **TURELUUR** maakt zijn nest dichtbij een Kievit- of Gruttonest. Het nest is een goed verborgen kuiltje in het gras. De **TURELUUR** blijft lang op zijn nest zitten en vliegt pas op als je een meter van het nest verwijderd bent. Dat is dan wel schrikken geblazen!

Een **GRUTTO** broedt graag in wat langer gras dat hij om het nest heenbuigt, waardoor het gelukkig makkelijker opvalt voor ons, zoekers. De nesten worden door ons afgebakend met 2 stokken op een afstand van ± 2 meter van het nest. Elk nest krijgt een nummer.

Als het weiland door schapen of koeien begraasd wordt dan gaat er een nestbeschermer overheen. De gevonden nesten worden iedere week gecontroleerd op predatie of uitgekomen jongen.

± 50 % van de nesten wordt leeggeroofd door **KRAAIEN**, meeuwen, **WEZELTJES** en **VOSSEN**. Maar iedere jonge **KIEVIT**, **GRUTTO**, **TURELUUR** of **SCHOLEKSTER** die je eind mei ziet lopen geeft toch wel een blij gevoel.

PLAS-DRAS-WEILAND: een stuk grasland dat onder water wordt gezet om de weide-vogels foerageergelegenheid te bieden

MOOILAND-HOOILAND: er wordt met de boer een afspraak gemaakt om later in het seizoen te maaien

MOZAÏEKPLANNING: de boer zorgt voor verschillende grashoogten op zijn grasland zodat de jongen van **KIEVIT**, **GRUTTO** of **TURELUUR** hun voorkeursplekje kunnen kiezen.

Afra Schipper

Als je handen maar goed staan...

Ja, met twee linkerhanden doe je niet veel, maar wie een hamer vast kan houden...

Om onze voorraad nestkasten wat op peil te brengen komen we graag in contact met ervaren timmerlieden / klusjesmensen. Sommigen werken liever in eigen tempo in hun eigen werkplaatsje, anderen komen graag helpen wanneer er ergens een timmerbijkomst is. Hoe dan ook: er moeten kasten gemaakt worden. In eerste instantie is het de bedoeling een aantal standaardmezenkasten te maken. Bijzondere modellen komen later aan bod. Ook gaan we proberen een nieuw soort solitaire-bijenkast te maken. Werktekeningen en voorbeelden zijn beschikbaar.

Dus vragen wij **TIMMERLIEDEN**. Wie wil op eigen gelegenheid of op afroep nestkasten voor onze KNNV-afdeling timmeren? Deze kasten zullen op lezingavonden en op milieumarkten te koop aangeboden worden.

Om zulke kunstmatige nestkasten te maken voor vogels, vleermuizen en insecten is ook **MATERIAAL** nodig. Planken en plaatmateriaal met een dikte van 18 tot 22 mm is heel goed bruikbaar. De breedte van de planken het liefst 12 cm of meer. Ieder die ons iets van zulk materiaal kan leveren, vragen we dit te doen. Eventueel komen we het ophalen. Bij "De Hoornbloem" wordt het materiaal verzameld en zomogelijk verwerkt. De eindprodukten, de verschillende typen nestkasten, zijn hier in ieder geval verkrijgbaar, voor de speciale KNNV-prijs.

NB: nestkasten worden trouwens niet alleen door vogels gebruikt om te broeden. Zulke kunstmatige holten dienen ook als slaapplek, niet alleen voor vogels, maar ook allerlei insecten en soms zelfs vleermuizen maken er gebruik van.

Jan Marbus

De Hoornbloem

Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag,
☎ (0229) 23 04 19, e-mail: dehoornbloem@hoorn.knnv.nl

Tuinliefhebbers smaken dit seizoen de voldoening van hun inzet: hier deden ze het voor... de tuin staat er op zijn mooist bij. En dan te bedenken dat veel voorjaarsbloeiers al geweest zijn. Dat houdt ook in dat na de bloei de zaden verschenen zijn. Het oogsten daarvan is alweer in volle gang. Wie kan ons helpen aan zaden van Winterakoniet? Ook zaden van soorten die we niet genoemd hebben of niet in onze lijst staan hebben onze belangstelling.

In Natura kan iedereen lezen welke boeken bij de KNNV-uitgeverij verschenen zijn en welke nog gaan komen en welke in de aanbieding zijn. als je via De Hoornbloem KNNV-boeken zonder portokosten wil hebben probeer dan zo tijdig mogelijk je bestelling te plaatsen; we hebben niet alles in huis en moeten soms even bestellen.

Aanbieding Optisankijker 10x42, waterdicht, gasgevuld voor € 65,- (KNNV-leden). Niet-leden €80,-

Van de loepjes, stereoloepten (binoculair), verrekijkers en telescopen zijn er al heel wat onder KNNV'ers verspreid. Ook hierbij geldt: geheel vrijblijvend mag je van je belangstelling blijk

geven en eventuele wensen uiten m.b.t. apparatuur. Wij kunnen bij onze importeur soms ook andere modellen en typen aanvragen. En het zijn allemaal artikelen met garantie en een goede prijs/kwaliteit-verhouding. Al heel wat KNNV'ers buiten onze afdeling maken er een dankbaar gebruik van.

Jong en Groen... waar kun je terecht?

Sinds begin 2005 bestaat er op internet een club voor natuurliefhebbers van 8 tot 16 jaar.

Voor de praktijk (het op excursie gaan)

maakt deze Wildzoekersclub graag gebruik van bestaande organisaties als de jeugdbonden (NJN, JNM) of KNNV!

Landelijke Jongeren

Als je toch aan het surfen bent...
bekijk de websites maar eens van
www.wildzoekers.nl
www.njn.nl
www.knnv.nl/lj

Zin in een weekend er helemaal tussenuit? Wandelen en fietsen door de mooiste gebieden van Nederland, actief zijn, tot rust komen en heel veel leren over de natuur? Samen met leeftijdgenoten? En dit alles nog betaalbaar ook? Dat kan! Bij de Landelijke Jongeren van de KNNV (de LJ) en bedenk: vooral meedoen, dan kun je meepraten uit ervaring.

Bijzondere waarnemingen

De opschudding in onze regio was toch wel de **OERALUIL**. Dacht men op 12 april aan een lichte vorm van de **BOSUIL**, al snel werd duidelijk dat dit beest vele malen groter was en dus geen **BOSUIL** kon zijn. Het vogelboek bood uitkomst en de vogel werd op naam gebracht als **OERALUIL**. Het balletje ging rollen en al snel wist heel Nederland van het bestaan af. Van heinde en verre kwamen ze kijken naar een uil die waarschijnlijk ontsnapt was. Omdat de poten niet goed zichtbaar waren kon niet met zekerheid vastgesteld worden of en een ring om de poten zat maar daar kwam verandering in toen de uil uit de sloot werd gevestigd. Een aantal kinderen hadden hem zien drijven en zijn hulp gaan halen bij De Witte Schuur. De dieren-ambulance is hem op komen halen en De Bonte Piet heeft geprobeerd om de uil op te lappen maar dat is helaas niet gelukt. De eigenaar, die in de buurt van Alkmaar woont, was de uil al vanaf november 2004 kwijt maar heeft ondertussen zijn **OERALUIL** weer terug en het beest zal worden opgezet.

Ook de 2 **STELTKLUTEN** die op 12 mei werden opgemerkt op een ondergelopen stuk uiterwaarden bij Scharwoude spraken tot de verbeelding. Het paartje heeft daar een kleine dag gezeten. De volgende dag had de pachtende boer bedacht dat het weiland lang genoeg onder water had gestaan en die heeft het geheel leeg gepompt.

Freek heeft ook weer zijn telrondes afgerond bij het Monument maar is daarna direct doorgegaan bij De Nek.

De laatste waarnemingen bij het monument zijn de volgende. Op 24 maart vlogen er 2 **KLEINE RIETGANZEN** langs gevolgd door 7 **BARMSIJZEN** op de 30ste. Een **GROTE JAGER** liet zich zien op 31 maart. April startte op de 4de met een **PURPERREIGER** en 2 **ZWARTKOPMEEUWEN**. Een **HOUTSNIP** was aanwezig op de 5de en een **GROTE ZILVERREIGER** vloog langs op 15 april. Een **BOKJE** vloog op op de 21ste en een **KLEINE ZILVERREIGER** en 3 **WESPENDIEVEN** waren op trek op de 24ste. Een **VISAREND** kwam lang sop de 26ste van deze maand en een vrouwtje **ROODPOOTVALK** zat een dik kwartier op een paal op 25 meter afstand op 30 april en ook op die dag zat er bij het Monument en een **ENGELSE KWIKSTAART**.

De maand mei opende met een **ROTGANS** op 2 mei en op de 4de vlogen er 4 **STEENLOPERS** voorbij en op bevrijdingsdag zaten er 19 **NOORDSE KWIKSTAARTEN** bij de Steen op de dijk. En Freek claimt op de 11de een **NOORDSE PIJLSTORMVOGEL** en ook op die dag zag hij een **SMELLEKEN** en een **TEMMINCK'S STRANDLOPER**. Op de 13de vlogen er weer 2 **SMELLEKENS** langs en ook 3 **STRANDPLEVIEREN** waren van de partij. 79 **ZILVERPLEVIEREN** vlogen langs op 15 mei en ook 15 **KANOETEN** en 4 **ROSSE GRUTTO'S** lieten zich tellen en als toegift vlogen er 202 **SCANDINAVISCHE TURELUURS** langs.

Vanaf juni is Freek weer te vinden bij de Nek. De meeuwenkolonie vlak bij Schellinkhout waar 4 paar **GEOORDE FUTEN** aan een tweede legsel zijn gestart.

Een **GROTE STERN** kwam langs op 9 juni en een **KLEINE STRANDLOPER** liet zich zien op de 11de. Een **ZWARTE STERN** koos het IJsselmeer als fourageerplaats op de 13de en de klapper had Freek toch wel op 16 juni toen die raar vliegende **SPREEUW** toch echt een **BIJENETER** bleek te zijn!! 2 **DWERGSTERNS** vlogen langs op 19 juni en 3 **GROTE STERNS** deden dat op de 20ste. Een **GROTE GELE KWIKSTAART** was aanwezig op 22 juni en een **WITWANGSTERN** kwam langs op 24 juni. Op 1 juli telde Freek 9 **INDISCHE GANZEN** en een **KUIFMEES**.

Ook Ad heeft niet thuis gezeten de afgelopen tijd.

Op 26 maart zag Ad 2 **GEOORDE FUTEN** in zomerkleed bij de Vooroever en ook zaten daar 3 **ROUWKWIKSTAARTEN**. Op 31 maart zag hij een **RODE WOUW** bij de Lutjebroeker Weel en een **CHILEENSE SMIENT**. Ook zaten er 8 **ZWARTKOPMEEUWEN** op een weiland. Een **SMELLEKEN** zat er op 1 april en ook een **TOENDRA RIETGANS** liet zich tellen. De **RODE WOUW** heeft in de Weel geslapen want ook op 2 april werd deze gezien en een **HOUTSNIP** vloog op. Langs de Veenakkers ten noorden van de Lutjebroeker Weel zat een **FRATER** en bij de Vooroever telde Ad 50 **KLEINE MANTELMEEUWEN**. 2 **BLAUWBORSTEN** lieten zich zien en **FITIS** en **TJIFTJAF** waren uitbundig te horen. Op 3 april bij de Vooroever werd een mannetje **ZOMERTALING** gezien en de knalblauwe snavel van de man **ROSSE STEKELSTAART** viel erg op. Ook zaten er 52 **IJSLANDSE GRUTTO'S**. Een **BRAAMSLUIPER** liet zich zien bij de Lutjebroeker Weel op 15 april samen met **RIETZANGERS** en **BRUINE KIEKENDIEVEN**.

Op 23 april was Ad bij de Vooroever en zag daar onder andere 30 **DWERGMEEUWEN**, een **ZWARTKOPMEEUW** een **SNOR** en een **WITGATJE**. Een **GROTE LIJSTER** en 2 **KOEKOEKEN** zaten in de Lutjebroeker Weel op 24 april en een dag later vloog daar een **ZWARTE STERN**. Een vrouwtje **SMELLEKEN** zat er op 25 april en ten noorden van Lutjebroek langs de Gouw liepen 2 **PATRIJZEN** en zat er een **STEENUIL**.

Een **OOIEVAAR** cirkelde boven Bovenkarspel op 29 april en een **TAPUIT** zat op de zelfde dag op een schelpenpad langs de Drechterlandse weg. Op 30 april zat er een **WITBUIKKROTGANS** en 4 mannen **ZOMERTALING** bij de Vooroever en ook een **ZOMERTORTEL**, een **TAPUIT** en een *Sprinkhaanzanger* zaten in het gebied. Op 11 mei zat er een **TOENDRA RIETGANS** in de Lutjebroeker Weel en ook 3 **HOLENDUIVEN** werden er gezien en op 12 mei vlogen er 2 **WITVLEUGELSTERNS** rond. Een **ROUWKWIKSTAART** werd gezien op 17 mei langs de Kadijkweg en op 26 mei zaten er langs de Veenakkers een paar **Kwartels** en een **ZWARTE ROODSTAART** en langs de Gouw een paar **PATRIJZEN**, een **STEENUIL** en een **RANSUIL**. 3 **KRUISBEKKEN** vlogen over Lutjebroek op 19 juni en op 20 juni zaten er in de Lutjebroeker Weel 3 adulten **KOEKOEKEN** en een vliegvlug jong. Langs de Gouw was af en toe een **GROTE KAREKIET** te horen.

Jan-Pieter de Krijger

NB. wil je nog meer waarnemingen lezen (of doorgeven?) Kijk dan op onze website: www.knnv.nl/hoorn en klik op actualiteiten en/of waarnemingen.

Bestuur

- Voorzitter** : M. Kleij, Lijndraaier 149, 1625 ZV Hoorn,
☎ (0229) 23 05 24, e-mail: mkleij@hetnet.nl
- Secretaris** : E.J. Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
☎ (0229) 24 95 46, e-mail: secretaris@hoorn.knnv.nl
- Nat. hist. secr.** : J.P. de Krijger, Weidemolen 98, 1622 KE Hoorn,
☎ (0229) 23 97 24, e-mail: n.h.secretaris@hoorn.knnv.nl
- Penningm. & Ledenadm.** : A. Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 20 88,
e-mail: ad.roobeek@quicknet.nl, Postgiro: 3553986
- Leden** : A.L. ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam,
☎ (0226) 45 29 90, e-mail: anneloes59@planet.nl
C.J.P. Schoon, Gerrit Achterberghof 75, 1628 VD Hoorn,
☎ 06 55101511, e-mail: cjp.schoon@quicknet.nl
C. van der Velden, Dukaat 29, 1628 PP Hoorn,
☎ (0229) 23 19 10, e-mail: cor.vdvelde@wxs.nl
E. de Vroome, Veenrug 17, 1687 WN Wognum,
☎ (0229) 57 10 78, e-mail: de.vroome@quicknet.nl
- Erevoorzitter** : J.A. Marbus, Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag,
☎ (0229) 23 04 19, e-mail: dehoornbloem@hoorn.knnv.nl

Coördinatoren

- Plantenwerkgroep**: Anneloes ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam,
☎ (0226) 45 29 90, e-mail: anneloes59@planet.nl
- Vogelwerkgroep** : Ko van Gent, Berkenweide 13, 1647 BG Berkhout,
☎ (0229) 24 58 85, e-mail: jt.van.gent@quicknet.nl
- Vlinderwerkgroep** : Henny van der Groep, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
☎ (0229) 24 95 46, e-mail: info@hoorn.knnv.nl

AANMELDINGSFORMULIER - S.V.P. INLEVEREN BIJ HET BESTUUR.

Ondergetekende meldt zich aan als:

- KNNV-lid (1 persoon € 23,75 per jaar)
- Gezinslid (meer dan 1 persoon op hetzelfde adres € 30,10 per jaar)

dhr./mevr.: voorletter(s) : _____ achternaam: _____
 geboortejaar : _____ telefoon : _____
 adres : _____
 postcode + woonplaats : _____
 specialiteiten of interesse: _____
 naam huisgenoot : _____
 geboortejaar : _____
 specialiteit of interesse : _____

NATUURLIEFHEBBER?

Enthousiast over mooie dingen die u in de natuur ontdekt heeft en wilt u die ervaring graag met anderen delen?

Of vindt u het buiten prachtig maar zou u wel wat meer willen weten over dat landschap, zo'n plant of dier.....

DOE DAN MEE MET DE KNNV! DE VERENIGING VOOR VELDBIOLOGIE.

Het is een club van actieve natuurliefhebbers.

Zo veelzijdig als de natuur, zo veel zijn de activiteiten van de KNNV!

Naast het programma van de plaatselijke/regionale afdelingen biedt de landelijke organisatie o.a.:

- het verenigingsblad Natura (6x per jaar)*
- kampen en reizen*
- allerlei werkgroepen (o.a. landschap, korstmossen)*
- publikaties voor ledenprijs*

**Het landelijk bureau is gevestigd in Utrecht.
Oudegracht 237, 3511 NK Utrecht, ☎ 030-231 47 97**

WILT U "HET HOORNBLAD" VAKER ONTVANGEN?

Gebruik dan de bon op pagina 31 en wordt lid van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland. U bent dan ook automatisch lid van de landelijke KNNV. Het kost u slechts € 23,75 per jaar.

Opzegging van het lidmaatschap melden voor 1 november bij de ledenadministratie van de afdeling.

DRUKWERK

TPG Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

AAN:

Afz. Ledenadm. KNNV

A. Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 20 88